ฉบับ 2 ภาษา Thai-English

THE OLD MAN AND THE SEA

ชายชราแห่งท้องทะเล

วรรณกรรม
CLASSICS
ของโลก

Ernest Hemingway

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ : เขียน สรวงอัปสร กสิกรานันท์ : แปล

ARROW

THE OLD MAN AND THE SEA

ชายชราแห่งท้องทะเล

ARROW

ชายชราแห่งท้องทะเล

THE OLD MAN AND THE SEA

Ernest Hemingway

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ : เขียน สรวงอัปสร กสิกรานันท์ : แปล

ชายชราแห่งท้องทะเล

The Old Man and the Sea

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ : เขียน สรวงอัปสร กสิกรานันท์ : แปล

พิมพ์ พ.ศ. 2565

จัดทำโดย

สำนักพิมพ์แอร์โรว์
ในเครือบริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย จำกัด
เลขที่ 1 ถนนกำแพงเพชร 6 ซอย 5 แยก 6 (โกสุมนิเวศน์ ซ.2)
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2573-6584 โทรสาร 0-2573-6585 ฝ่ายขาย 0-2573-6572
Email : arrowclassicbook@gmail.com Line ID : @arrow11
www.arrowmultimedia.co.th

Copyright © Ernest Hemingway
Thai Language Edition Copyright © 2022 By Arrow Multimedia Co.,Ltd.
All rights reserved.
© สงวนลิขสิทธิ์โดย บริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย จำกัด
ห้ามนำส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียน ทำสำเนา ถ่ายเอกสาร หรือนำไปเผยแพร่ในอินเทอร์เน็ต หรือสื่อต่างๆ ไม่ว่าในรูปแบบใด นอกจากได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรม
เฮมิงเวย์, เออร์เนสต์.
ชายชราแห่งท้องทะเล--กรุงเทพฯ : แอร์โรว์, 2565.
240 หน้า.
1. วรรณกรรมแปล I.สรวงอัปสร กสิกรานันท์, แปล II. ชื่อเรื่อง.
ISBN 978-616-434-270-5

บรรณาธิการ : นิคม ซาวเรือ
กองบรรณาธิการ : สุภาภรณ์ สว่างจันทร์, วลัยกร เต็มขันท์, ชญานี ขุนพิลึก ปวันรัตน์ เกียรติธีรชัย **พิสูจน์อักษร :** อัญญารัตน์ อ่อนฤทธิ์
ศิลปกรรม : ชมพูนุช ขอดคำ **ผู้จัดการทั่วไป :** เดือนนภา สุรามิตร

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย
บริษัท อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด
108 หมู่ที่ 2 ถ.บางกรวย - จงถนอม ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130
โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9222, 0-2449-9500-6
Homepage : http://www.naiin.com

พิมพ์ที่ : **บริษัท ไอดี ออล ดิจิตอลพริ้นท์ จำกัด**
52 ซอยเอกชัย 69 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กทม. 10150
โทรศัพท์ 0-2899-5429-35 โทรสาร 0-2416-4097

ราคา 249 บาท

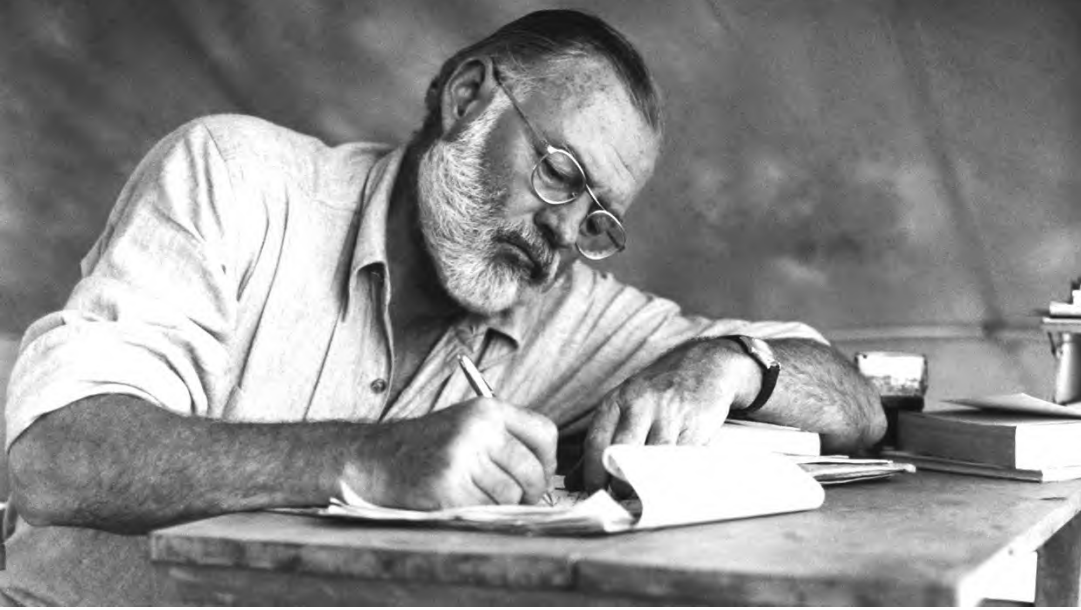

Ernest Hemingway

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ หรือชื่อเต็มว่า **เออร์เนสต์ มิลเลอร์ เฮมิงเวย์ (Ernest Miller Hemingway)** หนึ่งในนักประพันธ์ชาวอเมริกันคนสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดในศตวรรษที่ 20 เกิดที่เมืองโอคพาร์ก รัฐอิลลินอยส์ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ค.ศ.1899

หลังจากเรียนจบมัธยมปลายในปี 1917 เขาเริ่มงานเขียนข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ เดอะ แคนซัส ซิตี สตาร์ (The Kansas City Star) ก่อนจะเข้าเป็นอาสาสมัครในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งตอนปลายปี โดยได้รับหน้าที่ประจำรถพยาบาลทหารที่แนวรบอิตาลี ในปี 1918 เขาได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่ก็ได้ช่วยชีวิตทหารอิตาลีให้ปลอดภัย ทำให้เขาได้รับเหรียญกล้าหาญ และต้องใช้เวลารักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลนานหกเดือน

เมื่อกลับมาถึงบ้านในช่วงต้นปี 1919 หลังจากพักฟื้นจนหายดี ในปลายปีนั้นเขาได้เริ่มงานเขียนบทความให้กับหนังสือพิมพ์ โตรอนโต สตาร์

วีคลี (Toronto Star Weekly) และในปี 1920 ขณะที่ยังคงเขียนบทความให้กับโตรอนโต สตาร์ วีคลี เขาก็รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการให้กับวารสาร โคออเปอเรทีฟ คอมมอนเวลธ์ (Cooperative Commonwealth) ด้วย การเริ่มต้นด้วยอาชีพนักหนังสือพิมพ์ทำให้เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์มีแนวทางการเขียนที่กระชับ ประนีประนอมทว่าทรงพลัง และให้ข้อคิดในเชิงบวก ซึ่งลีลาภาษาเฉพาะตัวที่สั้นกระชับ เรียบง่ายนี้ มีอิทธิพลอย่างมากต่อนวนิยายในศตวรรษที่ 20

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์รักการเดินทางและการผจญภัย รวมทั้งสนใจในเรื่องราวของชีวิตผู้คนอันหลากหลาย เขามักนำประสบการณ์ของตนเองและสิ่งที่พบเห็นมาใช้ในงานเขียน เฮมิงเวย์ย้ายที่พำนักบ่อยมาก ทั้งปารีส โตรอนโต มาดริด รวมทั้งอีกหลายเมืองในอเมริกา เขาเดินทางไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในดินแดนต่าง ๆ ตลอดชีวิต และสุดท้ายเขายังได้ซื้อเรือลำหนึ่งและเริ่มล่องไปในทะเลแคริบเบียน ก่อนจะไปที่คิวบาและพำนักอยู่ที่ฮาวานาเป็นระยะ ซึ่งที่นี่นั่นเองที่เป็นแรงบันดาลใจให้เขาเขียนนวนิยายขนาดสั้นเรื่อง The Old Man and the Sea หรือ *ชายชราแห่งท้องทะเล* ซึ่งได้ตีพิมพ์ในปี 1952 เป็นผลงานนวนิยายเรื่องสุดท้ายที่ได้ตีพิมพ์ในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ และทำให้เขาได้รับรางวัลอันทรงเกียรติทั้งรางวัลพูลิตเซอร์สาขานิยายประจำปี 1953 และรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมประจำปี 1954

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายด้วยปืนลูกซองแฝดสำหรับล่าสัตว์ ในเดือนกรกฎาคม ปี 1961 ที่บ้านหลังสุดท้ายของเขาในเมืองเคตชัม รัฐไอดาโฮ

ตลอดระยะเวลานับจากช่วงกลางทศวรรษ 1920 ถึงกลางทศวรรษ 1950 เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีชื่อเสียง

มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้น บทความ สารคดี นวนิยาย หรือนวนิยายขนาดสั้น ล้วนเป็นที่กล่าวขวัญและยกย่องชมเชยทั้งจากผู้อ่านและนักวิจารณ์ และผลงานของเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ ที่ได้ตีพิมพ์ออกสู่สายตาประชาชนอย่างต่อเนื่องนั้น ได้แก่

Three Stories and Ten Poems (รวมเรื่องสั้นและบทกวี) ตีพิมพ์ในปี 1923

In Our Time (รวมเรื่องสั้นและบทความ) ตีพิมพ์ในปี 1925

The Torrents of Spring (นวนิยายขนาดสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1926

The Sun Also Rises (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1926

Men Without Women (รวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1927

A Farewell to Arms (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1928

Death in the Afternoon (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1932

Winner Take Nothing (รวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1933

Green Hills of Africa (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1935

To Have and Have Not (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1937

The Fifth Column and the First Forty-nine Stories (บทละครและรวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1938

The Spanish Earth (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1938

For Whom the Bell Tolls (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1940

Across the River and Into the Trees (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1950

The Old Man and the Sea (นวนิยายขนาดสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1952

The Secret Agent's Badge of Courage (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1954

Two Christmas Tales (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1959

The Snows of Kilimanjaro and Other Stories (รวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1961

และผลงานที่ตีพิมพ์หลังจากเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์เสียชีวิต ได้แก่

The Short Happy Life of Francis Macomber and Other Stories (รวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1963

A Moveable Feast (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1964

Islands in the Stream (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1970

The Nick Adams Stories (รวมเรื่องสั้น) ตีพิมพ์ในปี 1972

The Dangerous Summer (สารคดี) ตีพิมพ์ในปี 1985

The Garden of Eden (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1986

True at First Light : a Fictional Memoir (นวนิยาย) ตีพิมพ์ในปี 1999

คำนำสำนักพิมพ์

นวนิยายขนาดสั้น เรื่อง **The Old Man and the Sea : ชายชราแห่งท้องทะเล** คือผลงานการประพันธ์ของ **เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์** นักเขียนนวนิยายชั้นแนวหน้าของอเมริกา เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม ปี ค.ศ. 1954 ด้วยลีลาการใช้ภาษาที่สั้นกระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย จึงทำให้เฮมิงเวย์ ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นรางวัลพูลิตเซอร์ สำหรับผลงานด้านบันเทิงคดีในปี ค.ศ.1953 และยังได้รับเหรียญรางวัล Award of Merit Medal สำหรับผลงานบันเทิงคดีจากสถาบัน American Academy of Arts and Letters ในปีเดียวกันอีกด้วย

ชายชราแห่งท้องทะเล คือเรื่องราวของ **ซานติอาโก** ชาวประมงชราที่อาศัยอยู่ในประเทศคิวบาเพียงลำพัง ภายหลังจาก 84 วันที่เขาหาปลาไม่ได้เลย ทำให้เขาตัดสินใจออกเรือเพื่อพิสูจน์ตัวเองอีกครั้งในทะเลลึก ซึ่งไม่เคยมีชาวประมงคนใดกล้าออกไป และเขาก็สามารถตกปลากระโทงแทงยักษ์ได้ในที่สุด แต่กว่าจะได้ปลามาก็ต้องต่อสู้กันข้ามวันข้ามคืน ต่อมาก็ต้องสู้กับฝูงฉลามที่มารุมกัดกินปลากระโทงแทงยักษ์ของเขา วรรณกรรมเรื่องนี้จึงสะท้อนความเป็นมนุษย์ของคนคนหนึ่งออกมาได้อย่างดีเยี่ยม ทำให้เห็นถึงความสามารถ ความพยายาม และศักดิ์ศรีของมนุษย์คนหนึ่ง ที่ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาของตนเอง

สำนักพิมพ์แอร์โรว์

คำนำผู้แปล

"มนุษย์ไม่ได้เกิดมาเพื่อพ่ายแพ้...
มนุษย์ถูกทำลายได้ แต่ไม่อาจพ่ายแพ้"

ชายชราแห่งท้องทะเล (The Old Man and the Sea) หนึ่งในผลงานอันทรงคุณค่าของ เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ ซึ่งกาลเวลาได้พิสูจน์แล้วว่าเป็นวรรณกรรมอเมริกันที่ยืนยงที่สุดเล่มหนึ่ง และเมื่ออ่านจบ ท่านผู้อ่านก็คงจะทราบได้เองว่าด้วยเหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น

ผลงานชิ้นนี้เป็นนวนิยายเรื่องสุดท้ายที่เฮมิงเวย์ได้ตีพิมพ์ในขณะยังมีชีวิตอยู่ โดยตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารไลฟ์ (Life) ฉบับเดือนกันยายนปี ค.ศ.1952 ซึ่งเป็นฉบับที่มียอดขายมากกว่าห้าล้านเล่มภายในเวลาเพียงสองวัน ด้วยภาษาที่สั้นกระชับ เรียบง่าย ทว่าทรงพลัง ทั้งในการบรรยายและการเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ รวมถึงวิสัยทัศน์ที่แตกต่างออกไปในการนำเสนอเรื่องราวของความกล้าหาญ และการยืนหยัดที่จะมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ แม้จะพ่ายแพ้ต่ออุปสรรคและต้องสูญเสียก็ตาม ทำให้เฮมิงเวย์ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์สาขานิยายประจำปี 1953 และยังมีบทบาทสำคัญทำให้เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมประจำปี 1954 ในปีถัดมาอีกด้วย

ชายชราแห่งท้องทะเล เป็นเรื่องราวของ **ซานติอาโก** ชาวประมงชราชาวคิวบา ผู้หาปลาอยู่ในอ่าวกัลฟ์สตรีมนอกชายฝั่งฮาวานา ประเทศคิวบา กับการเผชิญความยากลำบากอย่างที่สุดในชีวิตอันโดดเดี่ยว ด้วยความทรหดอดทนอย่างยิ่ง เมื่อใครต่อใครกล่าวกันว่าผู้เฒ่าซานติอาโกนั้นอับโชคเสียแล้ว หลังจากเขาหาปลาไม่ได้เลยแม้สักตัวเดียวมาเป็นเวลาแปดสิบสี่วัน ในที่สุดเขาก็ตกปลามาร์ลินหรือปลากระโทงแทงตัวมหึมาใหญ่กว่าลำเรือได้ด้วยความลำบากแสนเข็ญและทุกข์ทรมาน ทว่าเขาก็ยังไม่ได้ปลากลับมาบ้านอยู่ดี ในความยากลำบากนั้นเขาโดดเดี่ยว สูญเสีย และเจ็บปวด แต่ด้วยหัวใจอันแข็งแกร่งของซานติอาโก ผู้ซึ่ง 'ทุกอย่างเกี่ยวกับเขาล้วนแต่เฒ่าชรา ยกเว้นดวงตา ดวงตาคู่นี้มีสีเดียวกับท้องทะเล แช่มชื่นมีชีวิตชีวา และไม่เคยพ่ายแพ้' เขามองโลกในแง่ของผู้พร้อมเผชิญอุปสรรคทุกอย่าง ท่ามกลางความยากไร้ในทุกสิ่งแม้กระทั่งกำลังใจ โดยใช้ความมุ่งมั่นและอุตสาหะเป็นที่ตั้ง ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นเขายังคงพากเพียร รักและซื่อสัตย์ต่ออาชีพ รักในธรรมชาติ เข้าใจโลก ยอมรับในชะตากรรมอย่างเข้มแข็ง และให้เกียรติต่อสิ่งรอบข้าง ดังทัศนคติที่บ่งบอกออกมาเสมอในคำพูด ทั้งที่พูดกับตนเองและกับเด็กชายมาโนลิน ผู้เคยออกหาปลากับเขาว่า...

"ฉันอาจไม่ได้แข็งแกร่งอย่างที่ฉันคิด...แต่ฉันรู้กลวิธีมากมาย และฉันแน่วแน่ในการตัดสินใจ"

'ตอนนี้ไม่ใช่เวลาจะมาคิดถึงเบสบอล...ตอนนี้เป็นเวลาที่ต้องคิดถึงแต่เพียงสิ่งเดียวเท่านั้น นั่นคือสิ่งที่ฉันเกิดมาเพื่อที่จะเป็น...'

'บางทีฉันไม่ควรมาเป็นชาวประมง...แต่ฉันเกิดมาเพื่อเป็นชาวประมง'

หรือ '...ทุกวันคือวันใหม่ จริงอยู่ที่การโชคดีนั้นดีกว่า แต่ฉันอยากแม่นยำไว้ก่อน แล้วเมื่อโชคมาถึง เราก็พร้อมเสมอ'

'...ตอนนี้ไม่มีเวลาคิดถึงสิ่งที่แกไม่มีแล้ว คิดสิว่าแกทำอะไรได้บ้างกับสิ่งที่มีอยู่'

และ "มนุษย์ไม่ได้เกิดมาเพื่อพ่ายแพ้...มนุษย์ถูกทำลายได้ แต่ไม่อาจพ่ายแพ้"

และอื่นๆ อีกมากมายตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งทำให้เห็นว่าผลงานชิ้นนี้ของเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ เต็มไปด้วยปรัชญาการใช้ชีวิตที่เสริมสร้างพลังใจท่ามกลางบรรยากาศอันโศกเศร้าน่าเวทนาเหล่านั้น ซานติอาโกไม่เคยปล่อยให้ตนเองหดหู่ เขาเชื่อมั่นในมิตรภาพอันงดงาม ทั้งของมนุษย์ด้วยกัน และมนุษย์กับสิ่งต่างๆ รอบกาย รวมถึงเชื่อมั่นอย่างยิ่งในศักยภาพของมนุษย์

ในอีกด้านหนึ่ง **เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์** นำเสนอให้ดูเสมือนว่าผู้เฒ่าซานติอาโกมักปฏิเสธในสิ่งที่ตนเป็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความอ่อนแอของร่างกาย การบอกว่าตนเองไม่มีศาสนา หรือบอกว่าตนเองไม่เกรงกลัวต่อบาป...เขาไม่เข้าใจด้วยซ้ำว่าบาปคืออะไร แต่ในขณะเดียวกัน การรำพึงรำพันคนเดียวของเขา บ่งบอกให้รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วเขารู้สึกตรงกันข้าม เขารู้ว่าร่างกายตนนั้นอ่อนแอ แต่จิตใจเขาต่างหากที่เข้มแข็ง เขาอุทานขอความโปรดปรานจากพระเจ้า พระคริสต์ และพระแม่มารีย์อยู่ตลอดเวลาเมื่อพบอุปสรรค กระทั่งขอสาบานด้วยการสวดอธิษฐาน และบนบานด้วยการไปแสวงบุญ หรือแม้แต่การขอโทษพวกปลาที่เขาได้ฆ่าลงไป และในความอ่อนโยน ซานติอาโกเรียกเพื่อนร่วมโลกเหล่านั้นว่าเขาหรือเธอเสมอ และถือว่าทุกสิ่งและทุกตัวคือสหาย

เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์กล่าวถึงแนวความคิดของนวนิยายเรื่องนี้ว่าเขาได้รับแรงบันดาลใจส่วนหนึ่งมาจาก เกรกอริโอ ฟูเอนเตส (Gregorio Fuentes) ชาวประมงคิวบาตาสีฟ้า ผู้มาเป็นกัปตันให้กับเรือ *ปีลาร์* (Pilar) ของเฮมิงเวย์ โดยนำเรื่องราวของเกรกอริโอมาประกอบกับประวัติ

ความเป็นมาของท้องทะเลแถบนั้น และเขาได้อุทิศรางวัลโนเบลที่ได้รับให้กับชาวคิวบา โดยมอบเหรียญรางวัลให้กับคริสตจักรคาทอลิก เพื่อนำไปจัดแสดงไว้ที่มหาวิหารแห่ง เอล โกเบร (El Cobre) ในเมืองเล็กๆ นอกเมืองซานติอาโก ประเทศคิวบา

ชายชราแห่งท้องทะเล ได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในรายชื่อหนังสือที่ควรอ่านสักครั้งในชีวิตของทุกสำนัก ผู้อ่านจำนวนมากรวมถึงนักวิจารณ์ต่างยกให้นวนิยายเรื่องนี้เป็นที่สุดของเรื่องราวความกล้าหาญเหนือกาลเวลา ซึ่งย้ำเตือนให้เรารู้ว่า ไม่ว่าในยุคใดสมัยใดก็ตาม หากมนุษย์มุ่งมั่นต่อสู้กับอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อแล้ว ไม่ว่าจะชนะหรือพ่ายแพ้ รางวัลที่เขาได้รับนั้นคือชัยชนะตลอดกาล

ในด้านการแปลนั้น เนื่องจากต้นฉบับมีถ้อยคำภาษาสเปนแบบที่ใช้กันในประเทศแถบละติน–อเมริกาประกอบอยู่ด้วย ผู้แปลจึงคงถ้อยคำภาษาสเปนเหล่านั้นไว้เกือบทั้งหมด เพื่อให้ได้อรรถรสตามเจตจำนงของผู้ประพันธ์ โดยได้ทำเชิงอรรถอธิบายถ้อยคำเหล่านั้นไว้ด้านล่างของหน้าหนังสือ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะเอาใจช่วยผู้เฒ่าซานติอาโก ให้เขาผ่านพ้นอุปสรรคไปได้จนลุล่วง รวมทั้งได้รับแรงบันดาลใจและกำลังใจจากเรื่องราวของเขาบ้างไม่มากก็น้อย

สรวงอัปสร กสิกรานันท์

แด่ ชาร์ลี สคริบเนอร์

และ

แด่ แม็กซ์ เพอร์กินส์

ชายชราแห่งท้องทะเล

เขาเป็นชายชราผู้ออกหาปลาเพียงลำพังด้วยเรือกรรเชียงลำเล็ก ในแถบกระแสน้ำอุ่นกัลฟ์สตรีม และตอนนี้เป็นเวลาแปดสิบสี่วันแล้วที่เขาออกทะเลโดยไม่ได้ปลาแม้สักตัวเดียว ในสี่สิบวันแรกมีเด็กชายคนหนึ่งไปกับเขาด้วย แต่ทว่าหลังจากสี่สิบวันที่ไม่ได้ปลาเลย พ่อแม่เด็กชายก็บอกกับลูกว่า ตอนนี้ชายชราคงถึงคราว*ดวงตก*[1] สุดขีดอย่างแน่แท้เสียแล้ว อันหมายถึงความอาภัพอับโชคขั้นเลวร้ายที่สุด เด็กชายจึงทำตามคำสั่งพ่อแม่ ไปกับเรือลำอื่น ซึ่งจับปลาดีๆ ราคางามๆ ได้ถึงสามตัวในสัปดาห์แรก เด็กชายรู้สึกเศร้าเมื่อเห็นชายชรากลับเข้าฝั่งในแต่ละวันด้วยเรืออันว่างเปล่า เขามักลงไปช่วยชายชราแบกขดเชือก หรือไม่ก็หลาวกับฉมวกและใบเรือที่พันอยู่กับเสากระโดง ใบเรือนั้นปุปะจากการซ่อมแซมด้วยกระสอบแป้ง แลดูเหมือนธงแห่งความพ่ายแพ้ตลอดกาล

---

[1] ต้นฉบับใช้คำว่า salao (ซาเลา) ซึ่งมาจากคำว่า salado (ซาลาโด) ในภาษาสเปน แปลว่า เค็ม คำว่า ซาเลา ใช้ในบริบทของชาวประมงผู้โชคไม่ดีอย่างที่สุด

ชายชราผอมเกร็ง มีริ้วรอยย่นลึกที่ด้านหลังคอ รอยปื้นสีน้ำตาลกร้านเกรียมบนผิวหนังด้วยความเอื้ออารีของดวงอาทิตย์ ที่สาดแสงแผดกล้าสะท้อนลงบนผืนน้ำของทะเลเขตร้อน ทาบทับอยู่บนแก้มทั้งสอง และรอยปื้นนั้นไล่ลงไปตามใบหน้าด้านข้าง ที่มือเขามีแผลเป็นลึก จากการยื้อยุดสายเชือกกับปลาที่มีน้ำหนักมากๆ แต่ไม่มีรอยใดเป็นแผลสด ร่องรอยเหล่านี้เก่าแก่พอๆ กับรอยสึกกร่อนในทะเลทรายซึ่งไร้ฝูงปลา

ทุกอย่างในร่างกายเขาล้วนแต่เฒ่าชรา ยกเว้นดวงตา ดวงตาคู่นี้มีสีเดียวกับท้องทะเล แช่มชื่นมีชีวิตชีวา และไม่เคยพ่ายแพ้

"ซานติอาโก" เด็กชายเอ่ยกับเขา ขณะทั้งสองปีนขึ้นฝั่งตรงจุดที่ช่วยกันลากเรือขึ้นมา "ผมไปกับตาอีกครั้งได้แล้วนะ เราพอหาเงินได้แล้ว"

ชายชราเป็นคนสอนให้เด็กชายหาปลา และเด็กชายรักเขา

"อย่าเลย" ชายชรากล่าว "เธอได้ไปกับเรือนำโชคแล้ว อยู่กับพวกเขาเถอะ"

"แต่ตาจำไม่ได้เหรอ ตาเคยออกเรือแปดสิบเจ็ดวันโดยไม่ได้ปลาเลย แต่หลังจากนั้นเราสองคนก็จับปลาตัวใหญ่ๆ ได้ทุกวันติดกันสามอาทิตย์"

"จำได้สิ" ชายชรากล่าว "ฉันรู้ว่าเธอไม่ได้ทิ้งฉันไปเพราะไม่เชื่อมั่นหรอก"

"พ่อเป็นคนบอกให้ผมไป ผมเป็นเด็กเลยต้องเชื่อฟังพ่อ"

"ฉันรู้" ชายชรากล่าว "เป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว"

"พ่อไม่ค่อยมีศรัทธาสักเท่าไร"

"ใช่ เขาไม่มี" ชายชรากล่าว "แต่เรามี...ใช่ไหม"

"ใช่ครับ" เด็กชายกล่าว "ผมขอเลี้ยงเบียร์ตาที่ร้านเทอร์เรซได้ไหม แล้วเราค่อยมาขนของกลับบ้านกัน"

“ทำไมจะไม่ได้ล่ะ” ชายชรากล่าว “ตามประสาชาวประมงด้วยกันนะ”

ทั้งสองนั่งอยู่ที่ร้านเทอร์เรซ ชาวประมงหลายคนล้อเลียนชายชราเหมือนเขาเป็นตัวตลก ทว่าเขาไม่โกรธ ส่วนชาวประมงรุ่นใหญ่คนอื่นๆ มองดูเขาแล้วรู้สึกเศร้าใจ แต่ไม่ได้แสดงท่าทางเหล่านั้นออกมา ต่างโอภาปราศรัยกันถึงเรื่องกระแสน้ำกับความลึกที่พวกเขาหย่อนสายเบ็ดลงไป กล่าวถึงสภาพอากาศอันแจ่มใสไม่แปรปรวน และเรื่องสิ่งต่างๆ ที่พวกเขาได้พบเจอ ชาวประมงที่ประสบความสำเร็จในวันนั้นกลับเข้าฝั่งกันมาแล้ว ต่างคนต่างแล่เนื้อปลากระโทงแทงที่ตนจับมาได้ ก่อนจะช่วยกันแบกเนื้อปลาไปวางแผ่เรียงเต็มตามความยาวของไม้กระดานสองแผ่น โดยชายสองคนเดินโซเซแบกไปตามปลายไม้กระดานแต่ละแผ่น พวกเขาเดินลดเลี้ยวไปยังโรงปลา เพื่อไปรอรถน้ำแข็งมาบรรทุกเนื้อปลาเหล่านี้ไปยังตลาดสดในฮาวานา ส่วนบรรดาพวกที่จับปลาฉลามมาได้ก็นำปลาเหล่านั้นไปยังโรงแล่ฉลามที่อีกฟากหนึ่งของเวิ้งอ่าว ปลาฉลามจะถูกนำไปแขวนบนเครื่องชักรอกแล้วชักขึ้นไป ตับปลาจะถูกชำแหละออกมา ครีบถูกตัด หนังถูกลอกออก และเนื้อฉลามจะถูกแล่เป็นชิ้นยาวๆ หมักในเกลือ

เมื่อเวลาที่ลมพัดมาทางทิศตะวันออก กลิ่นจะโชยมาจากโรงแล่ฉลามและลอยอบอวลไปทั่วท่าเรือ แต่วันนี้มีร่องรอยของกลิ่นเพียงบางเบาเท่านั้น เพราะกระแสลมพัดกลับไปทางทิศเหนือแล้วค่อยๆ แผ่วหายไป บรรยากาศที่ร้านเทอร์เรซจึงกำลังสบายและมีแดดดี

“ซานติอาโก” เด็กชายเอ่ยขึ้น

“ฮื่อ” ชายชราตอบรับ ขณะถือแก้วอยู่ในมือ และย้อนรำลึกถึงช่วงเวลาหลายปีก่อน

“ให้ผมออกไปหาปลาซาร์ดีนมาให้ตาไว้สำหรับวันพรุ่งนี้ดีไหม”

“ไม่ต้องหรอก ไปเล่นเบสบอลเถอะ ฉันยังกรรเชียงเรือได้ แล้วให้โรเกลิโอวางอวน”

"ผมอยากไปหามาให้นี่ ถ้าผมออกหาปลากับตาไม่ได้ ผมก็อยากช่วยทางอื่น"

"เธอซื้อเบียร์ให้ฉัน" ชายชรากล่าว "แค่นี้เธอก็โตเป็นผู้ใหญ่แล้วล่ะ"

"ผมอายุเท่าไหร่นะ ตอนที่ตาพาผมออกเรือไปด้วยครั้งแรก"

"ห้าขวบ เธอเกือบตายตอนที่ฉันลากปลาขึ้นเรือด้วยความอ่อนหัดสิ้นดี เจ้าปลานั่นเกือบทำเรือแตกเป็นเสี่ยงๆ จำได้ไหม"

"ผมจำได้แม้กระทั่งเสียงปลาฟาดหาง เสียงกระแทกกับลำเรือ กระทงเรือหัก เสียงไม้แตกดังสนั่น ผมจำได้ว่าตาโยนผมไปบนขดเชือกเปียกชุ่มที่หัวเรือ และผมรู้สึกได้ว่าเรือสั่นสะเทือนไปทั้งลำ เสียงตาเอาไม้กระบองฟาดเขาดังอย่างกับเสียงโค่นต้นไม้ และกลิ่นเลือดสดๆ คละคลุ้งไปทั่วตัวผม"

"เธอจำได้จริงๆ หรือเพราะฉันเพิ่งเล่าให้ฟัง"

"ผมจำได้ทุกอย่างนับตั้งแต่ครั้งแรกที่เราออกทะเลไปด้วยกัน"

ชายชรามองเจ้าหนูผ่านประกายตากร้านแดด ด้วยความรักที่เปี่ยมด้วยความเชื่อมั่น

"ถ้าเธอเป็นลูกชายฉัน ฉันจะพาเธอออกทะเลไปเสี่ยงดวงด้วยกัน" เขากล่าว "แต่นี่เธอเป็นลูกของพ่อแม่เธอ และเธอก็ได้อยู่กับเรือนำโชคแล้ว"

"ผมขอหาปลาซาร์ดีนมาให้ได้ไหม ผมรู้ด้วยว่าจะหาเหยื่อสักสี่ตัวได้จากที่ไหน"

"ฉันมีของฉันแล้ว ที่เหลือไว้จากวันนี้ ฉันเอาหมักเกลือไว้ในลัง"

"ขอผมหาสดๆ มาให้สี่ตัว"

"ตัวเดียวพอ" ชายชรากล่าว จริงอยู่ที่ความหวังและความเชื่อมั่นไม่เคยเหือดหายไปไหน ทว่าบัดนี้ทั้งสองสิ่งนั้นกำลังกลับฟื้นคืนความสดชื่นขึ้นมา ราวกับมีสายลมฉ่ำเย็นพัดผ่าน

“สองน่า” เด็กชายกล่าว

“สองก็ได้” ชายชรายอมแพ้ “ว่าแต่เธอไม่ได้ไปขโมยเหยื่อพวกนั้นมาใช่ไหม”

“ผมจะขโมยมาก็ได้” เด็กชายกล่าว “แต่พวกนี้ผมซื้อมา”

“ขอบใจนะ” ชายชรากล่าว เขาเป็นคนเรียบง่ายเกินกว่าจะคิดสงสัยว่าเมื่อไรกันที่เขายอมถ่อมตน แต่เขารู้ว่าการยอมเช่นนั้นไม่ได้น่าอับอาย รวมทั้งไม่ได้ทำให้สูญเสียความภาคภูมิใจที่แท้จริงไปแต่อย่างใด

“พรุ่งนี้อากาศจะดี ถ้ากระแสน้ำเป็นแบบนี้” เขากล่าว

“ตาจะไปแถบไหนเหรอ” เด็กชายถาม

“ออกไปไกลหน่อย จะได้กลับเข้าฝั่งตอนลมเปลี่ยนทิศ ฉันอยากออกไปให้ไกลก่อนฟ้าสาง”

“ผมจะพยายามให้เขาออกไปประมงไกลๆ” เด็กชายกล่าว “เผื่อว่าถ้าตาตกได้ปลาตัวใหญ่จริงๆ เราจะได้ช่วยตาได้”

“เขาไม่ชอบออกประมงไกลเกินไปนักหรอก”

“ครับ เขาไม่ชอบ” เด็กชายบอก “แต่ผมน่ะ มองเห็นบางอย่างที่เขามองไม่เห็น อย่างเช่น นกกำลังโฉบเหยื่อ และเขาตามโลมาออกไปได้”

“สายตาเขาแย่ขนาดนั้นเชียวรึ”

“เขาใกล้จะตาบอดอยู่แล้วครับ”

“น่าแปลก” ชายชรากล่าว “เขาไม่เคยไปล่าเต่า ออกล่าเต่าสิถึงจะทำให้ตาเสีย”

“แต่ตาก็เคยล่าเต่าที่นอกชายฝั่งมอสควิโตตั้งหลายปี สายตาของตาก็ยังดีอยู่นี่นา”

“ฉันมันเป็นตาเฒ่าที่แปลกประหลาด”

“ว่าแต่ตอนนี้ตายังแข็งแรงพอที่จะจับปลาตัวใหญ่จริงๆ ได้อยู่ใช่ไหม”

"ฉันคิดว่าอย่างนั้นนะ แล้วก็มีกลวิธีอยู่มากมาย"

"เราไปขนของกลับบ้านกันเถอะ" เด็กชายบอก "ผมจะได้เอาอวนออกไปหาปลาซาร์ดีน"

ทั้งสองหยิบเครื่องมือหาปลาขึ้นจากเรือ ชายชราแบกเสากระโดงไว้บนบ่า เด็กชายหอบลังไม้กับขดเชือกสีน้ำตาลฟั่นเป็นเกลียวแข็ง และหลาวกับฉมวกมีด้าม ส่วนลังที่มีเหยื่อตกปลานั้นวางอยู่ใต้ท้ายเรือ รวมกับกระบองที่ใช้ปราบปลาตัวใหญ่เวลาที่จับได้ และต้องนำปลาพวกนั้นมาผูกไว้ข้างลำเรือ คงไม่มีใครขโมยของเหล่านี้ไปจากชายชราหรอก แต่ควรนำใบเรือกับขดเชือกหนักอึ้งนี้กลับบ้านจะดีกว่า เพราะน้ำค้างไม่ดีสำหรับของพวกนี้ และถึงแม้จะค่อนข้างแน่ใจว่าไม่มีชาวบ้านคนไหนในละแวกนี้จะขโมยไปจากเขา ทว่าชายชราคิดว่าหลาวกับฉมวกเป็นสิ่งล่อตาล่อใจที่ไม่จำเป็นต้องทิ้งไว้ในเรือ

พวกเขาเดินไปด้วยกันตามถนน ไปยังกระท่อมของชายชรา เดินเข้าไปทางประตูที่เปิดอยู่ ชายชราพิงเสากระโดงเรือที่มีใบเรือพันรอบไว้กับฝาผนัง ส่วนเด็กชายวางลังกับเครื่องมืออื่นๆ ไว้ข้างๆ นั้น เสากระโดงเรือยาวเกือบเท่ากับหนึ่งห้องของกระท่อม กระท่อมหลังนี้สร้างจากกาบใบอันแข็งแกร่งของต้นปาล์มขวดที่เรียกกันว่า *กวาโน* ภายในกระท่อมมีเตียงหนึ่งหลัง โต๊ะหนึ่งตัว เก้าอี้หนึ่งตัว และมีบริเวณส่วนหนึ่งบนพื้นดินสำหรับทำอาหารด้วยถ่าน บนผนังสีน้ำตาลของกาบใบ*กวาโน*ที่มีเส้นใยเหนียวแน่น ถูกตีให้แบนแล้วนำมาปูเรียงทับซ้อนกันนั้น มีภาพพระหฤทัยศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูเป็นภาพสีติดอยู่ และอีกภาพหนึ่งเป็นภาพพระแม่มารีย์แห่งการกุศล ทั้งสองภาพนี้คือของเก่าที่ภรรยาเขาทิ้งไว้เป็นที่ระลึก ครั้งหนึ่งเคยมีภาพถ่ายสีจางๆ ของภรรยาเขาอยู่บนฝาผนังด้วย ทว่าเขาปลดออก เพราะมันทำให้เขารู้สึกว้าเหว่เหลือเกินเวลาที่มองเห็น และตอนนี้ภาพนั้นวางอยู่บนหิ้งตรงมุมห้อง ใต้เสื้อสะอาดๆ ของเขา

"ตามีอะไรกินไหม" เด็กชายถาม

"มีข้าวเหลือง[2] กับปลาอยู่ในหม้อ เธอจะกินหน่อยไหม"

"ไม่ล่ะ ผมจะไปกินที่บ้าน ตาอยากให้ผมก่อไฟให้ไหม"

"ไม่ต้องหรอก เดี๋ยวฉันก่อเอง หรือบางทีจะกินข้าวทั้งเย็นๆ นั่นแหละ"

"ผมขอเอาอวนไปได้ไหม"

"ได้สิ"

ไม่มีอวนหรอก เด็กชายจำได้ดีว่าพวกเขาขายอวนไปเมื่อไร แต่ทว่าทั้งสองก็วนเวียนอยู่กับนิยายเรื่องนี้ทุกวัน ไม่มีข้าวเหลืองกับปลาในหม้อ เด็กชายรู้เรื่องนี้ดีเช่นกัน

"แปดสิบห้าเป็นเลขนำโชค" ชายชรากล่าว "เธออยากเห็นฉันจัดการกับปลาที่แล่เนื้อได้น้ำหนักเกินพันปอนด์ด้วยวิธีไหนล่ะ"

"ผมเอาอวนไปดักปลาซาร์ดีนนะ ตาจะออกมานั่งตากแดดที่หน้าประตูไหม"

"นั่งสิ ฉันมีหนังสือพิมพ์ฉบับเมื่อวาน จะอ่านข่าวเบสบอลสักหน่อย"

เด็กชายไม่รู้ว่าหนังสือพิมพ์ฉบับเมื่อวานเป็นนิยายที่แต่งขึ้นด้วยหรือเปล่า แต่ชายชราก็หยิบหนังสือพิมพ์ออกมาจากใต้เตียง

"เปริโกให้ฉันที่*โบเดกา*[3]" เขาอธิบาย

"ได้ปลาซาร์ดีนเมื่อไรผมจะกลับมา ผมจะแช่ของตากับของผม

---

[2] *yellow rice: ข้าวหุงกับหญ้าฝรั่น สุกแล้วจะเป็นสีเหลือง เป็นอาหารพื้นเมืองชนิดหนึ่งของชาวบราซิล*

[3] *bodega: เป็นคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาสเปน ในภาษาอังกฤษจะหมายถึง ร้านขายของชำ โรงเก็บของ หรือโกดัง ส่วนในประเทศที่พูดภาษาสเปนจะหมายถึง โรงไวน์ (ร้านไวน์) โรงเหล้า (ร้านเหล้า) หรือห้องเก็บไวน์ ห้องใต้ดินที่ใช้สำหรับเก็บไวน์ ได้ด้วย*